

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
Л.Ю.Матенчук

« 31 » 08 2021 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ

Рівень вищої: початковий (короткий цикл)

Галузь знань: 18 Виробництво та технології

Спеціальність: 181 – Харчові технології

Освітня програма: Харчові технології

Факультет: Інженерно-технологічний

Умань – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та управління харчових виробництв» для здобувачів вищої освіти спеціальності 181 – Харчові технології освітньої програми Харчові технології. – Умань: Уманський НУС, 2021. 22 с.

Розробник:

доцент., к.е.н.

(Л. А. Пархоменко)

_____ (підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від «05» серпня 2021 року № 15

Завідувач кафедри економіки

(Р. П. Мудрак)

_____ (підпис)

«____» _____ 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технологічного факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова

(І. Л. Заморська)

_____ (підпис)

«____» _____ 2021 року

©УНУС, 2021 рік

©Пархоменко Л.А., 2021

рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 18 Виробництво та технології	НОРМАТИВНА	
Модулів – 1	Спеціальність 181 Харчові технології	Рік підготовки	
Змістовних модулів – 5		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: аналіз проблемної ситуації		Семестр	
		2-й	-
Загальна кількість годин – 120	Освітній рівень – початковий (короткий цикл) Освітня програма Харчові технології	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		24 год.	-
		Лабораторні	
		36 год.	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
Індивідуальні завдання – 4 год.			
Вид контролю – екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту основних розділів прикладної економіки та необхідних практичних навичок управління, планування показників господарсько-виробничої діяльності підприємства з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування.

Завдання дисципліни полягає у:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності;
- методологічні та методичні засади планування діяльності підприємства;
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання;
- теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні засади формування й використання майнових ресурсів (активів) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні засади формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування;
- визначення поняття «стратегія розвитку підприємства» і «тактика її здійснення»;
- визначення понять: поточні витрати підприємства; собівартість продукції;
- собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу; планування витрат підприємства;
- визначення поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної та ін.);
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Вивченню дисципліни «Економіка та управління харчових виробництв» передують такі тісно пов'язані з нею дисципліни: Вища математика, Вступ до фаху та є основою для подальшого вивчення дисциплін професійного спрямування.

Компетентності:

K19 Здатність укладати ділову документацію та проводити техніко-економічні розрахунки

K24 Здатність аналізувати стан галузі для підвищення ефективності виробництва

K25 Здатність до розв'язання типових спеціалізованих задач і вирішення проблем у галузі харчових технологій на основі розуміння сутності їхнього виникнення

Програмні результати навчання

PH 18 Вміти проводити технологічні, техніко-економічні розрахунки сировини, матеріальних ресурсів і заповнювати обліково-звітну документацію

PH 21 Вміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі харчових технологій, виявляти причини виникнення виробничих ситуацій і знаходити шляхи їхнього вирішення.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання та його місія

Поняття «підприємство», його мета, функції, та основні ознаки. Правові основи утворення та функціонування підприємства. Класифікація підприємств. Форми об'єднання підприємств, їх характеристика.

Тема 2. Номенклатура, асортимент, якість продукції підприємства

Класифікація видів продукції підприємства за ступенем готовності, характером об'єкта виробництва, особливостями використання, напрямками збуту. Асортимент продукції, найбільш вигідні асортимент та виробнича програма.. Поняття якості та показники його оцінювання. Нормативно-технологічна документація – ДСТУ та ТУ, захист прав споживачів. Ціноутворення для продукції підвищеного рівня якості.

Тема 3. Виробнича потужність підприємства

Поняття «виробнича потужність підприємства», «виробнича потужність структурних підрозділів, окремих ланок виробництва, основного виду обладнання». Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Фонд часу обладнання, методика визначення корисного часу роботи обладнання. Системи та методи визначення потужності підприємства.

Змістовний модуль 2

Тема 4. Прогнозування і планування діяльності підприємства

Сутність, функції, типи та методи прогнозування діяльності підприємства. Види прогнозів. Планування як функція управління, його принципи та методи. Система планів підприємства, їх взаємозв'язок. Стратегічне планування і формування стратегії розвитку підприємства. Розроблення виробничої програми підприємства.

Тема 5. Основні фонди підприємства

Засоби виробництва і їх економічний зміст, характеристика складу за різними класифікаційними ознаками. Структура основних виробничих фондів і шляхи її поліпшення. Облік основних виробничих фондів в натуральному і вартісному виразі методи їх визначення. Види фізичного спрацювання і техніко-економічного старіння засобів праці, показники, форми усунення. Види амортизації, їх характеристика та призначення у відтворювальному процесі. Амортизаційна політика її значення в регулюванні інвестицій і оновленні основних фондів. Взаємозв'язок амортизації, собівартості продукції, прибутку. Показники, що характеризують стан та рух основних фондів. Методи розрахунку середньорічної вартості основних фондів, коефіцієнт оновлення та вибуття здатності основних фондів. Ремонти, модернізація і заміна виробничого апарату. Вплив використання основних фондів на ефективність виробництва. Показники ефективності використання основних фондів, їх зміст та методика розрахунку. Фактори, що обумовлюють рівень ефективності використання основних фондів та шляхи її підвищення. Нематеріальні активи, їх зміст, структура, оцінка та використання.

Тема 6. Оборотні кошти та матеріально-технічне забезпечення

Економічна сутність, склад, структура оборотних фондів підприємства. Кругообіг оборотних коштів, його стадії. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Власні, залучені, позичені кошти. Принципи кредитування підприємства. Нормування оборотних коштів, його методи. Планування потреби підприємства в матеріальних ресурсах за елементами. Норми витрат як основа визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах і забезпечення виконання виробничої програми підприємства. Значення та напрямки підвищення ресурсозбереження на виробництві. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх класифікація, показники та методика їх розрахунку. Вплив, використання оборотних коштів на ефективність виробництва. Показники ефективності використання оборотних коштів, методика їх розрахунків. Фактори і шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 7. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників

Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрямки підвищення продуктивності праці. Методи нормування витрат праці на підприємстві. Мотивація і оплата праці на підприємстві Системи оплати праці та їх характеристика. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. Тарифна система, її зміст, призначення та умови використання на підприємстві. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві. Планування й методи розрахунку фонду оплати праці. Співвідношення темпів зростання продуктивності праці та заробітної плати.

Змістовний модуль 3

Тема 8. Класифікація витрат та структура собівартості продукції

Класифікація поточних витрат підприємства за місцем виникнення витрат, функціональним призначенням, економічними елементами, способом перенесення на вартість продукції, рівнем еластичності від обсягів виробництва, ступенем однорідності, періодами. Показник собівартості: кошторис, собівартість товарної продукції, собівартість окремих видів продукції, витрати на 1 грн товарної продукції. Виробнича та повна собівартість продукції, порядок їх обчислення. Порядок визначення витрат згідно з Податковим кодексом України

Тема 9. Калькулювання собівартості продукції

Методи калькулювання собівартості. Вибір калькуляційних одиниць. Нормативна, планова, фактична калькуляція. Управління поточними витратами за системою «директ-костінг», сфера та можливості використання техніко- економічних

факторів, що обумовлюють рівень витратомісткості продукції. Виявлення резервів оптимізації поточних витрат підприємства. Критичний обсяг випуску продукції у натуральному вимірі, графічне зображення та аналітичне обчислення.

Тема 10. Прибуток підприємства, його сутність та методи визначення.

Рентабельність та її модифіковані форми

Сутність доходів підприємства склад, та джерела утворення. Доходи від операційної діяльності підприємства. Формування доходів (виручки) від реалізації продукції та послуг, інших операційних доходів. Вплив обсягів виробництва, асортиментної політики та ціноутворення на доходи. Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела виникнення. Види та класифікація прибутку. Механізм утворення валового, операційного прибутку, фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування, чистого прибутку. Механізм розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Показники рентабельності і його модифікації: рентабельність виробництва, сукупних активів, власного (акціонерного) капіталу, продукції, окремих її видів.

Тема 11. Суть, форми і методи організації фінансової діяльності підприємства

Внутрішнє та зовнішнє фінансування. Комерційні розрахунки, неприбуткова діяльність, кошторисне фінансування. Принципи комерційного розрахунку. Самоокупність, прибутковість та самофінансування. Фінансовий план підприємства, його склад та особливості.

Змістовний модуль 4

Тема 12. Баланс підприємства, його структура

Баланс як головний елемент фінансового звіту. Складові частини балансу. Правила та особливості складання балансу. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності

Тема 13. Загальна схема формування фінансових результатів діяльності підприємства.

Поняття прибутку та його складових частин. Вплив результатів роботи всіх сфер діяльності на кінцеві результати роботи підприємства. Показники ефективності роботи підприємства. Особливості розробки планових показників прибутковості підприємства. Формування фінансових ресурсів промислового підприємства.

Змістовний модуль 5

Тема 14. Показники оцінки фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства. Мета, методика, інформаційна база. Показники оцінки ліквідності, фінансової стійкості (платоспроможності), ділової активності (оборотності), рентабельності, майнового стану.

Тема 15. Інноваційні процеси та основні положення інвестиційного проектування

Інновації та інноваційні процеси, їх види та характеристика. Принципи оцінювання порівняльної ефективності інновацій. Види економічної ефективності та форми ефекту від технічних нововведень. Види інвестиційних проектів. Попередня стадія розробки й аналізу проекту, послідовність його розробки та аналізу Аналіз комерційної здійсненності проекту. Технічний, фінансовий, економічний аналіз. Аналіз ризику.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1 Технологічні процеси та їх місце в технологіях харчових виробництв												
Тема 1 (Підприємство як суб'єкт господарювання та його місія).	4		2			2						
Тема 2 (Номенклатура, асортимент, якість продукції підприємства).	6		1			5						
Тема 3 (Виробнича потужність підприємства).	10		1	4		5						
Разом за змістовним модулем 1	20		4	4	0	12						
Змістовний модуль 2 Обладнання для перероблення продукції садівництва та рослинництва												
Тема 4 (Прогнозування і планування діяльності підприємства).	10		2	4		4						
Тема 5 (Основні фонди підприємства).	10		2	4		4						
Тема 6 (Оборотні кошти та матеріально-технічне забезпечення).	10		2	4		4						
Тема 7 (Трудові ресурси та стимулювання праці робітників).	10		2	4		4						
Разом за змістовним модулем 2	40		8	16	0	16						
Змістовний модуль 3 Обладнання для перероблення продукції тваринництва												
Тема 8 (Класифікація витрат та структура собівартості продукції).	5		1			4						
Тема 9 (Калькулювання собівартості продукції).	5		1			4						
Тема 10 (Прибуток підприємства, його сутність та методи визначення. Рентабельність та її модифіковані форми).	10		2	4		4						
Тема 11 (Суть, форми і методи організації фінансової діяльності підприємства).	10		2	4		4						

Разом за змістовним модулем 3	30	6	8	0	16								
Змістовний модуль 4 Обладнання для виробництва напівфабрикатів													
Тема 12 (Баланс підприємства, його структура).	6		2			4							
Тема 13 (Баланс підприємства, його структура).	10		2	4		4							
Разом за змістовним модулем 4	16		4	4	0	8							
Змістовний модуль 5. Обладнання для фасування та пакування харчової продукції													
Тема 14 (Показники оцінки фінансового стану підприємства).	5		1			4							
Тема 15 (Інноваційні процеси та основні положення інвестиційного проектування).	9		1	4		4							
Разом за змістовним модулем 4	14		2	4	0	8							
РАЗОМ	120		24	36	0	60							

5. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підприємство як суб'єкт господарювання та його місія	2	
2	Номенклатура, асортимент, якість продукції підприємства	1	
3	Виробнича потужність підприємства	1	
4	Прогнозування і планування діяльності підприємства	2	
5	Основні фонди підприємства	2	
6	Оборотні кошти та матеріально-технічне забезпечення	2	
7	Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	2	
8	Класифікація витрат та структура собівартості продукції	1	
9	Калькулювання собівартості продукції	1	
10	Прибуток підприємства, його сутність та методи визначення. Рентабельність та її модифіковані форми	2	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
11	Суть, форми і методи організації фінансової діяльності підприємства	2	
12	Баланс підприємства, його структура	2	
13	Баланс підприємства, його структура	2	
14	Показники оцінки фінансового стану підприємства	1	
15	Інноваційні процеси та основні положення інвестиційного проектування	1	
	РАЗОМ	36	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підприємство як суб'єкт господарювання та його місія	2	
2	Номенклатура, асортимент, якість продукції підприємства	5	
3	Виробнича потужність підприємства	5	
4	Прогнозування і планування діяльності підприємства	4	
5	Основні фонди підприємства	4	
6	Оборотні кошти та матеріально-технічне забезпечення	4	
7	Трудові ресурси та стимулювання праці робітників	4	
8	Класифікація витрат та структура собівартості продукції	4	
9	Калькулювання собівартості продукції	4	
10	Прибуток підприємства, його сутність та методи визначення. Рентабельність та її модифіковані форми	4	
11	Суть, форми і методи організації фінансової діяльності підприємства	4	
12	Баланс підприємства, його структура	4	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
13	Баланс підприємства, його структура	4	
14	Показники оцінки фінансового стану підприємства	4	
15	Інноваційні процеси та основні положення інвестиційного проектування	4	
	РАЗОМ	60	

7. Методи навчання

Вид методу навчання	Особливості методу
Лекція	Усний виклад предмета викладачем, а також публічне читання на яку-небудь тему. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях.
Самостійна робота	Форма роботи, яка передбачає вирішення актуального питання курсу самостійно, формує навички пошуку та синтезу інформації.
Аналіз ситуації, помилок, колізій, казусів	За результатами виконання ЕСЕ; індивідуальних завдань, письмового опитування чи тестування ведучий курсу проводить аналіз наявних помилок у формі діалогу із здобувачами освіти. Крім цього, під викладання основного лекційного матеріалу може супроводжуватись його інтерпретацією виробничими ситуаціями та їх колективного аналізу.
Коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників;	Здобувачі освіти під час усного або письмового опитування можуть коментувати свої відповіді, або доповнювати відповіді інших здобувачів.

Вид методу навчання	Особливості методу
Метод аналізу і діагностики ситуації (КЕЙС-МЕТОД);	<p>Виконання методу дозволяє формувати важливі «м'які» навички у здобувачів, зокрема робота в команді, набуття лідерських якостей тощо.</p> <p>Загальний вигляд кейсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення студентів із ситуацією (моделлю) яка пов'язана із реальним виробництвом або виробничим процесом; • Формування міні-груп (3-4 здобувачів); • Формування завдань для роботи з кейсом та розподіл питань в групах; • Організація спільної діяльності, збір інформації, розподіл індивідуальних завдань; • Аналіз та рефлексія спільної діяльності, пропозиція концепцій; • Підведення підсумків, оцінювання.
Дистанційне навчання	<p>Комплексний індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>Основною платформою для проведення дистанційного навчання є система MOODLE (https://moodle.udau.edu.ua/)/403</p> <p>Курс для дистанційного вивчення характеризується логічною послідовністю викладення основного матеріалу, має чітку структуру та комбінує традиційні (модифіковані до цифрового простору).</p>

8. Методи контролю

Пріоритетним напрямом контролю рівня засвоєння студентами матеріалу з курсу є *поточний контроль*.

Об'єктами поточного контролю є:

Вид роботи	Характеристика контролю
Письмове опитування	Здобувачі дають лаконічні відповіді на питання, передбачені під час вивчення курсу письмово, або у вигляді реферативного повідомлення, або у вигляді ЕСЕ. Оцінюванню підлягають правильність та конкретність відповіді на поставлене питання. Позитивним є формування відповідей на основі основної та допоміжної літератури за останні десять років.
Усне опитування/ захист роботи	Здобувачі дають відповіді в усній формі на питання пов'язані із теоретичними або практичними аспектами теоретичної частини дисципліни. Оцінюванню підлягають правильність та конкретність відповіді на поставлене питання. Позитивним є лаконічність та переконливість під час відповіді.
Тестування	Проводять письмово або за допомогою систем дистанційного навчання. Передбачає вибір однієї/та/або правильної відповіді на конкретне питання передбачене теоретичною частиною курсу або його структурним елементом.
Активність (під час обговорення, тощо)	Оцінюванню підлягають частка участі здобувача у вирішенні колективного завдання, активність, вмотивованість та креативність під час обговорення проблемних питань.
Прояв лідерських якостей	Оцінюванню підлягають прояви лідерських якостей, які полягають у здатності генерувати нові ідеї; панорамність мислення; здатність до самоаналізу; здатність працювати в колективі; відповідальність за виконання важливих завдань; потреба в досягненні позитивного результату; здатність вести конструктивні переговори; здатність змінювати стиль керівництва відповідно до конкретної ситуації.

**9. Розподіл балів, які отримують студенти
(денна форма навчання)**

Вид контролю	Модульний контроль															Екзамен	Сума
	M1			M2				M3				M4		M5			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
Усне/письмове опитування/захист роботи/звіту	1	1	3	3	3	3	3	4	1	4	3	1	4	1	6	30	100
Тестування			4				4				4		4		4		
Активність (під час обговорення, тощо)			2								2		2				
Прояв лідерських якостей			1								1		1				
Разом за тему	1	1	11	3	3	3	8	4	1	4	11	1	9	1	9		
Разом за 3М	13			17				20				10		10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Інструктивно-методичні матеріали для проведення практичних занять навчальної дисципліни «Економіка та управління харчових виробництв» для здобувачів вищої освіти початковий (короткий цикл) денної форми навчання спеціальності 181 – Харчові технології. // Укладач - к.е.н., доцент Пархоменко Л.А., - Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. - 36 с.
2. Методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи для навчальної дисципліни «Економіка та управління харчових виробництв» для здобувачів вищої освіти початковий (короткий цикл) денної форми навчання спеціальності 181 – Харчові технології. // Укладач - к.е.н., доцент Пархоменко Л.А., - Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. - 48 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Економіка підприємства. Підручник. За ред. Покропивного С.Ф. - К.:КНЕУ, 2005. - 608с.
2. Економіка підприємства. Навчальний посібник. За ред. А.В.Шегди - К.:Знання, 2006. - 614 с.
3. Економіка підприємства. Навчальний посібник. За ред. В.А.Ткаченко - К.:Центр навчальної літератури, 2003. - 288 с.
4. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій. Навчальний посібник. За ред. Покропивного С.Ф. - К.: КНЕУ, 2005. - 323 с.
5. Економіка підприємства: ділові ігри, ситуаційні та імітаційні задачі. Навчально-методичний посібник. Г.О.Швиданенко та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 120 с.
6. Калина А.В. та ін. Економіка підприємства. Навчальний посібник. - К.:Знання України, 2007 - 240 с.
7. Економіка підприємства. Навчальний посібник. Е.І.Гончаров.-Дніпропетровськ: Пороги, 2003 - 174 с.
8. Мочерний С.В. Основи підприємницької діяльності. Посібник. - К.:Академія, 2003 - 200 с.
9. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємства. Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2000.
10. Фінанси підприємств: Підручник /А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д.Буряк та ін. Кер. кол. авт. і наук. ред. Проф.. А.М. Поддєрьогін. – 7-ме вид. без змін.

– К.: КНЕУ, 2008.- 552 с.

11. Фінанси підприємств: Підручник / Л.О.Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006.- 491 с.

12. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / О. О. Терещенко, Я. І. Невмержицький, А. П. Куліш та ін.; За заг. ред. О. О. Терещенка. — К.: КНЕУ, 2006. — 312 с.

13. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник. 4-е вид. / Л.І. Шваб. –К.: Каравела, 2007. - 584 с.

14. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор. Видавництво, 2016. 378 с.

15. Круш П.В. Економіка (розрахунки фінансово інвестиційних операцій в EXCEL): навч. посіб. К. : Цул, 2014. 256 с.

16. Семенда Д. К., Бурляй О.Л., Коротеєв М.А., Семенда О.В. Економіка підприємства : підруч. Умань: ВПЦ "Візаві" (Видавець "Сочінський"), 2014. 476 с.(Бібліотека Уманського НУС)

17. Семенда Д.К., Коротеєв М.А., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 246с. (Бібліотека Уманського НУС)

18. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко О.М., Радкевич Н.В. Економіка підприємства: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2014. 436 с.

19. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп.К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України від 16.02.2019 р. № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018р. (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>

3. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Цивільний Кодекс України від 13.02.2019р. № 435-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

5. Кодекс законів про працю України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

6. Закон України Про акціонерні товариства: Закон України від 17.10.2019 р. №541-VI URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

7. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань від 16.01.2020 р. №755-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

8. Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. №433-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

9. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

10. Закон України Про ціни і ціноутворення від 21.06.2012 р. №507 -VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>

11. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>

12. Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua/>

13. Державна фіскальна служба України <http://www.sfs.gov.ua/>

14. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку <https://www.nssmc.gov.ua/>

15. Рахункова палата України <http://www.ac-rada.gov.ua/>

16. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>.

17. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

18. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/

19. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/

20. Право. Україна: www.legal.com.ua/oqi-bin/matrix.cgi/pravo.html

21. Українське право: www.ukrpravo.com/

22. Економіка підприємства. Підручник. Бойчук І.М. - К.: Атіка, 2004. - 528 с.

23. Економіка підприємства. Підручник. За ред. І.М.Петровича. - Львів: «Магнолія», 2007. - 580 с.

24. Кондратюк О. І., Пилипенко О. О. Економіка підприємства: Навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. — 288 с.

25. Бланк І.О., Ситник Г.В. Управління фінансами підприємств: Підручник. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006.- 780 с.

26. Буряк Л. Д. Фінанси підприємств: [навч.-метод. посібник для самост. вивч.дисц.] / Л.Д. Буряк, Є.В. Вакуленко, А.П. Куліш та ін. — К.: КНЕУ, 2003. — 165 с.

27. Зятковський І. В. Фінанси підприємств: [навч. посібник]. — 2-ге вид., перероб. та доп. / І. В. Зятковський. — К.: Кондор, 2003. — 364с.

28. Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства: [підручник] / М. Я. Коробов. — К.: Либідь, 1995. — 160 с.

29. Пархоменко Л.А., Загороднюк О.В., Длугоборська Л.В. Методи управління витратами на підприємстві. *Збірник наукових праць Уманського НУС. Серія «Економіка»*. 2021. Вип. № 99. Ч. 2. С. 69-80.

30. Мудрак Р.П., Ревуцька А.О., Осіпова А.А., Пархоменко Л.А. Макроекономічна нестабільність – безробіття. *Збірник наукових праць Уманського НУС. Серія «Економіка»*. 2021. Вип. № 99. Ч. 2. С. 103-115.

31. Пархоменко Л. А., Малюга Л. М., Фротер О. С., Нижник І. О. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності

діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9754>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.12.103.

32. Пархоменко Л. А., Малюга Л. М., Фротер О. С., Нижник І. О. Методи обліку та управління операційними витратами. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 50–54. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.1.50
33. Пархоменко Л.А., Загороднюк О.В., Малюга Л.М., Фротер О.С. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень щодо управління операційними витратами з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

12.Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу в MOODLE – <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=403>
2. Наукова бібліотека УНУС – <http://library.udau.edu.ua/>
3. Офіційний веб-сайт – <http://www.udau.edu.ua>
4. Навчально-інформаційний портал УНУС – <https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam.html?level=master>
5. Сайт кафедри –
6. <https://ket.udau.edu.ua/>
7. Репозитарій Уманського НУС <http://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/84>

13.Зміни у робочій програмі на 2021 рік

Зміни, внесені до робочої програми на 2021-2022 навчальний рік, охоплюють:

1. Уточнено кількість аудиторних годин, передбачених змінами, внесеними до навчального плану.
2. Оновлення переліку рекомендованої літератури.